

نامه سردبیر

انفلوانزای پرندگان، انفلوانزای خوکی و انفلوانزای فصلی

محمود پناهی

استاد بیماریهای عفونی

پس گروه‌های زیادی از پرندگان مثل پرندگان اهلی، پرندگان وحشی و پرندگان مهاجر نقشی اساسی در بقاء بیماری در طبیعت دارند. با آلوده شدن زمین‌های مزروعی و کشتزارها، با مدفوع این پرندگان حیوانات مختلف از جمله پستانداران مانند خوک و سگ دچار بیماری انفلوانزا می‌شود. مرغان دریایی می‌توانند حیوانات دریایی مثل فیل دریایی و خوک دریایی و نهنگ‌ها را آلوده نمایند. احتمالاً در چرخه ویروس انفلوانزا در طبیعت حیوانات دریایی، مرغان، حیوانات گوشتخوار دیگر و پستانداران و گروه‌های حیوانات دیگر می‌توانند نقش داشته باشند. انسان با تماس با حیوانات مختلف آلوده مثل ماکیان - اردک، خوک، و گهگاه بعضی گوشتخواران ممکن است مبتلا به ویروس انفلوانزا گردد.

ویروس‌های انفلوانزا در حیوانات دارای ریسپتورهای اختصاصی هستند که این گیرنده‌ها ویروس انفلوانزای خاصی را می‌پذیرند. در مواردی ویروس انفلوانزا مربوط به حیوان خاصی وارد بدن میزبان غیراختصاصی خود می‌شود. انطباق ویروس به گونه میزبان جدید یک پروسه پیچیده‌ای دارد که شامل انطباق به یک ریسپتور جدید سلولی می‌باشد، این تغییرات میزبان شامل سه پدیده مهم و اساسی است که عبارتند از: (۱-۳)

۱. تغییر در تروپیسیم سلولی.
  ۲. ایجاد تغییرات در ایمنی فطری و ذاتی میزبان.
  ۳. بالاخره تغییر در مکانیسم‌های انتقال ویروس.
- برای این که یک ویروس انفلوانزای مثلاً مرغی تبدیل به ویروس انفلوانزای میزبان دیگر از جمله انسان شود باید ویروس

ویروس‌های انفلوانزا از فامیل اورتومیگرو ویریده‌ها می‌باشند. این ویروس‌ها حداقل از ۴۰۰ سال پیش هر ۱-۳ سال موجب اپیدمی‌های بزرگ شده‌اند. پاندمی‌ها و یا اپیدمی‌های جهانگیر این ویروس‌ها هر ۱۰-۲۰ سال یک بار در اقصی نقاط دنیا بروز کرده و موجب مرگ و میر بالایی شده و هزینه‌های هنگفتی در کنترل، درمان و پیشگیری آن صورت گرفته است، لذا گروه ویروس‌های انفلوانزا یکی از عوامل سنگین‌ترین تحقیقات پزشکی دنیا بوده و هست.

انفلوانزا یک بیماری مشترک انسان و حیوانات مختلف مثل پرندگان، اسب، سگ، خوک، حیوانات دریایی مثل خوک دریایی و ... می‌باشد. حیوانات به عنوان مخزن ویروس می‌توانند نقش مهمی در انحراف آنتی ژنی ویروس و تغییرات ساختمانی آن به وجود آورند و در نتیجه شکل جدیدی از ویروس انفلوانزا پدیدار گردد. نکته‌ای که در تهیه واکسن‌های انفلوانزا گاهی مشکل‌ساز بوده و اثرات حفاظتی واکسن‌های جدید را کم‌رنگ می‌نماید (۱).

از جمعیت پرندگان، اردک؛ مخزن خاموش اکثر ویروس‌های انفلوانزا می‌باشد و بدون این که خود بیمار شود ویروس را از طریق مدفوع دفع کرده و موجب آلودگی محیط و سایر پرندگان مثل مرغ خانگی، غازها، مرغ نوروژی و پرندگان دیگر می‌شود و احتمالاً در این جمعیت پرندگان ویروس انفلوانزا تظاهرات بیماری تا مرگ و میر را تولید می‌نماید. حیوانات گوشتخوار از جمله گربه‌سانان مثل ببر، پلنگ، پوما با شکار پرندگان آلوده به ویروس - دچار بیماری می‌شوند.